

A photograph of four children sitting around a table, looking at a large, colorful book. One child is pointing at the book. The background is slightly blurred, showing a classroom or library setting. The text is overlaid on the image in a large, white, sans-serif font.

Traumasesensitief Lesgeven: Een veilige basis voor ieder kind

Davy Rumpin & Marleen Chamid-Juffermans

Onderwijsnetwerk 20 mei 2025

Welkom

Afspraken

RESPECTEER IEDERS BIJDRAGE EN
ERVARINGEN.

MENINGSVERSCHILLEN MOGEN ER ZIJN.

ALS EEN ONDERWERP OF EEN ACTIVITEIT JE
EEN ONPRETTIG GEVOEL GEEFT, NEEM DAN
GERUST EEN MOMENT VOOR JEZELF.

Verwachtingen

Doelen van vandaag.

Vergroten van kennis van trauma en de effecten ervan, zodat

- Professionals het gedrag van getraumatiseerde kinderen beter herkennen;
- Professionals het gedrag van getraumatiseerde kinderen beter begrijpen;
- Professionals beter met het gedrag van getraumatiseerde kinderen om kunnen gaan.

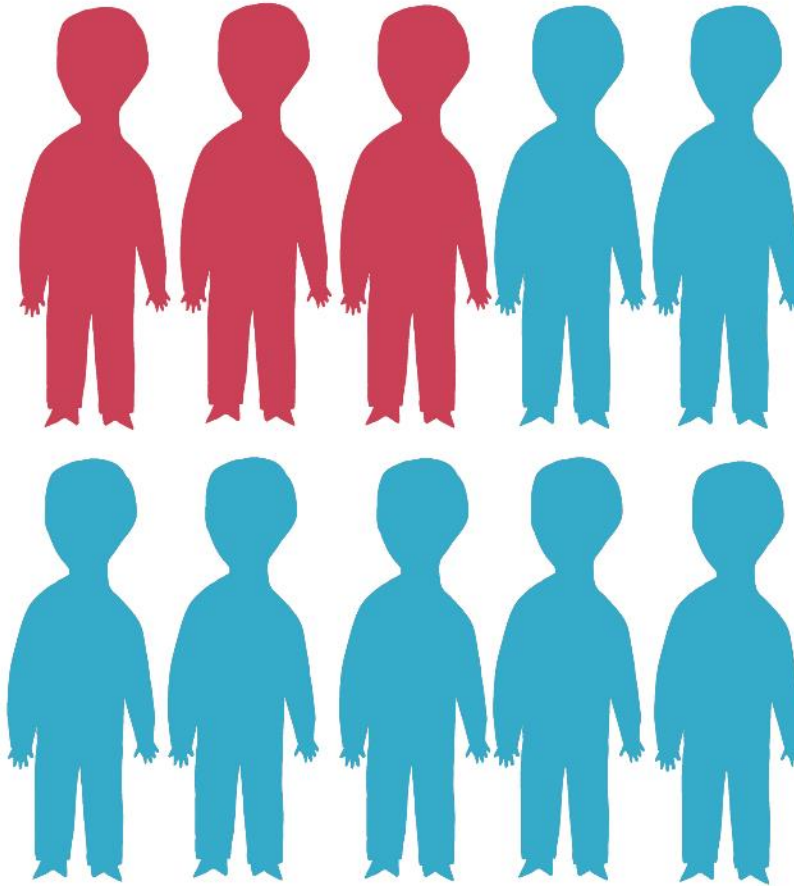

Traumabril

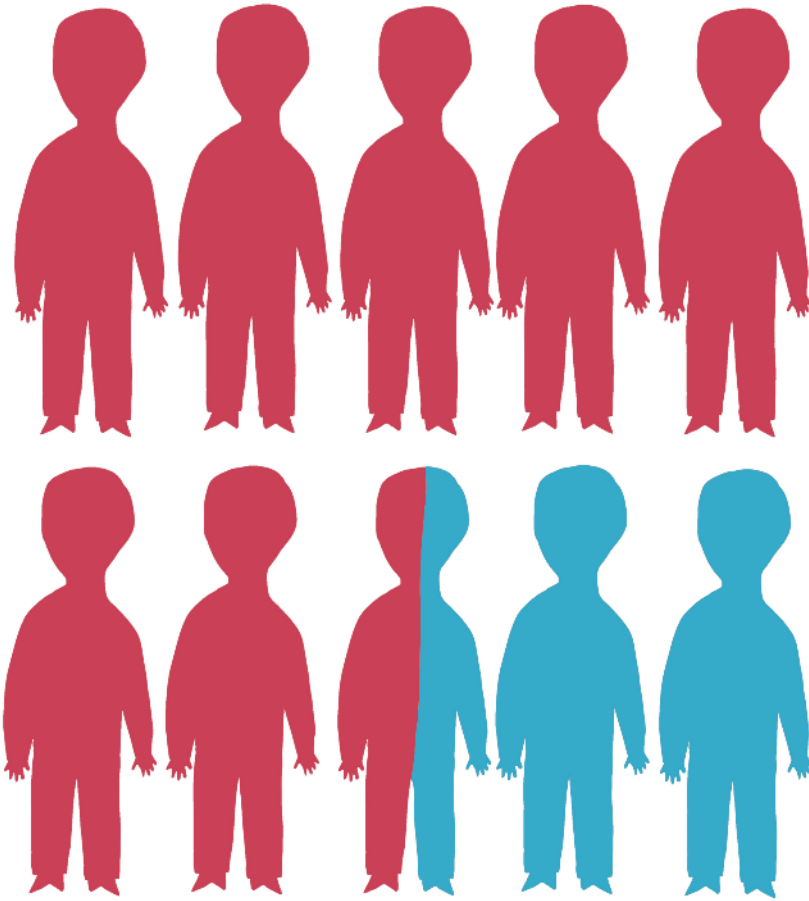

*Negatieve jeugdervaringen bij leerlingen
in het regulier onderwijs*

Negatieve jeugdervaringen bij leerlingen in het speciaal onderwijs

Traumasesensitief onderwijs

Als je begrijpt wat de impact van trauma is en hoe het kinderen kan beïnvloeden, lukt het beter om:

- het gedrag van getraumatiseerde kinderen te begrijpen en beïnvloeden;
- kinderen zich veiliger te laten voelen zodat ze meer toekomen aan leren;
- een actieve rol te spelen bij het vergroten van de veerkracht van getraumatiseerde kinderen;
- steun te zoeken en krijgen bij anderen en meer tevreden te zijn over je werk.
- **Begrijpen van de kinderen die niet lijken te willen.**

Trauma

Sterk gevoel van
onveiligheid/dreiging

Overweldigende emoties

Fysieke effecten

Wanneer
wordt de
kans op
trauma
groter?

Jonger

Slachtoffer/ getuige geweld tussen mensen

Verraad door of verlies van gehechtheidspersoon

‘Nog aan de gang’ / lang duurt / vaker voorkomt

Voorgeschiedenis jongere ‘problematisch’

Geen steunende volwassene

“Trauma is not what happens to you; trauma is what happens inside you as a result of what happens to you”.

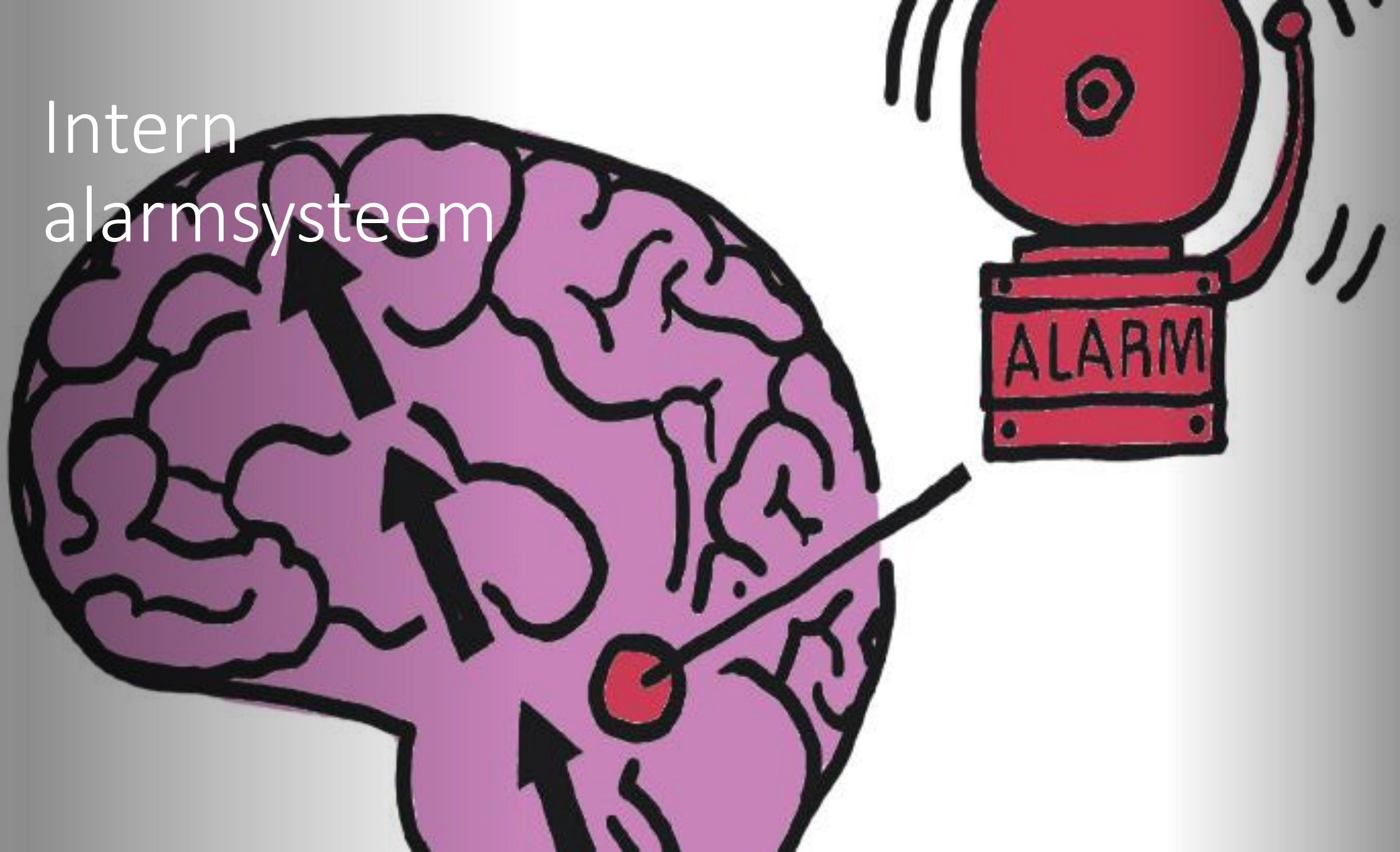
Gabor Maté, The wisdom of Trauma – Can our deepest pain be a doorway to healing? (2021)

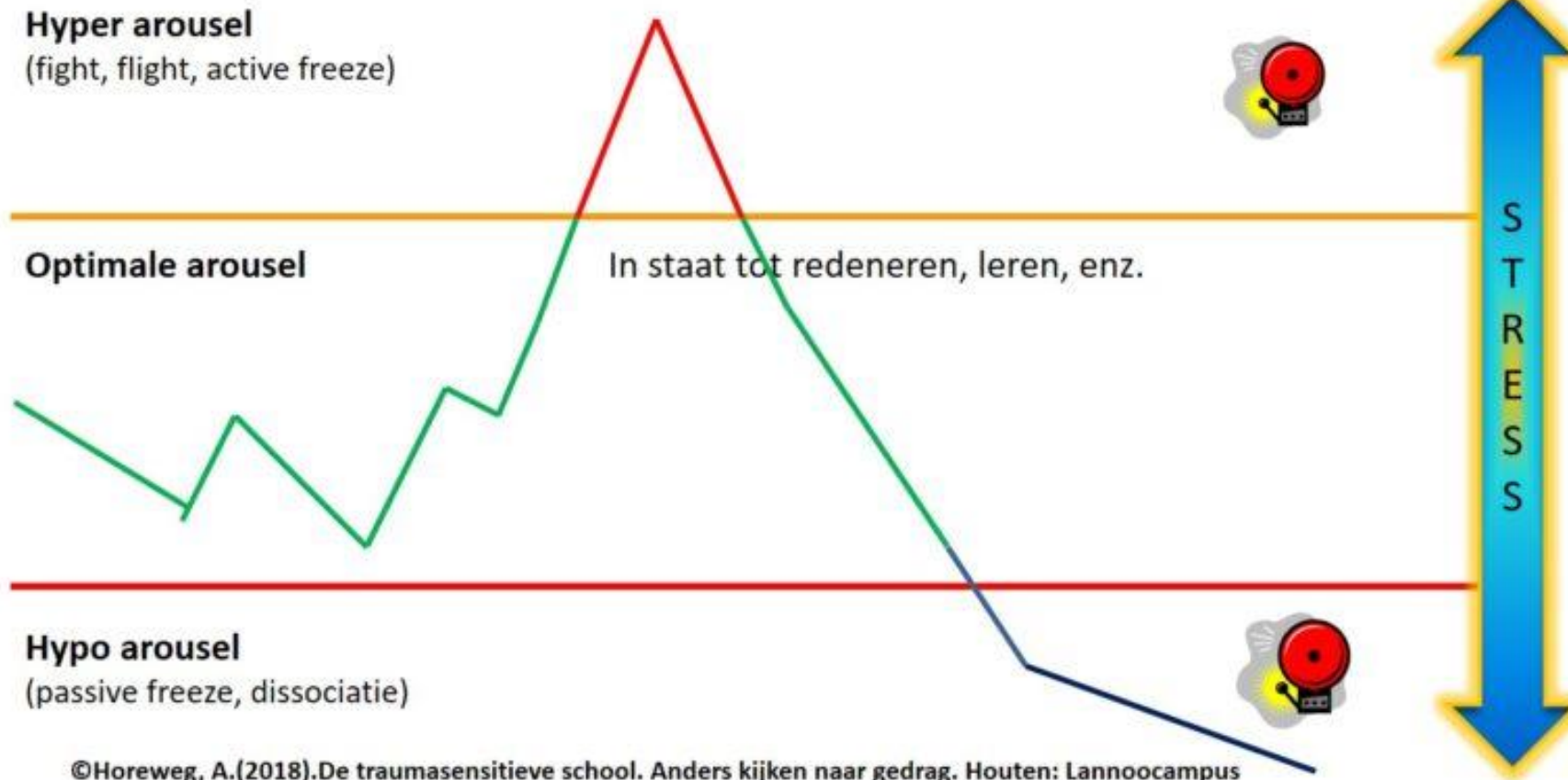
Die ene leerling...

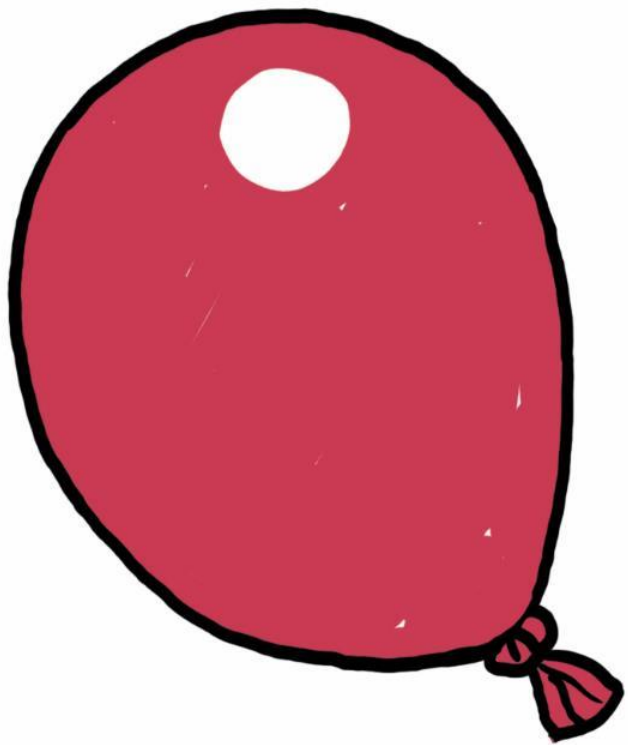

Intern
alarmsysteem

Window of Tolerance

Ervaren

Wat het kind laat zien in de klas

Kind dat controle wil
'Doen waar hij zin in heeft..'

Wat zien we
in de klas?

Waarom doet het kind dat?

Gedrag door triggers

- Triggers zijn vaak onbewust!

- Daarnaast: gebrekkige emotieregulatie

Triggers in de klas

- Onduidelijke gedragsverwachtingen
- Dwingende opdrachten
- Correctie
- Lesovergangen
- Afwijken routines
- Provocatie klasgenoten
- Dingen die je aan trauma doen denken

Voorbeelden van triggers

Schreeuwen,

aangeraakt
worden,

ruziënde mensen,

stilte,

alleen zijn,

iemand die boos
kijkt,

iemand die te
dichtbij komt,

iemand die in je
ogen kijkt,

omkleden bij gym,

naar voren
geroepen worden
in de klas,

een bepaalde
geur,

een bepaald
geluid,

politie of anderen
in uniform,

hard stemgeluid,

iemand die op een
bepaald persoon
lijkt,

bepaalde
gedachten,

herinneringen,

beelden op tv;

Wat merk je in de klas van toxische stress?

- Slechte zelfregulatie
- Slecht werkgeheugen
- Slechte concentratie

En uiteindelijk ook

- Verminderde motivatie
- Versplinterd zelfbeeld
- Depressie, suïcide gedachten

Onzichtbare koffer

- Trauma vormt de overtuigingen en verwachtingen van kinderen:
- over zichzelf;
- over de anderen;
- over de wereld in het algemeen.

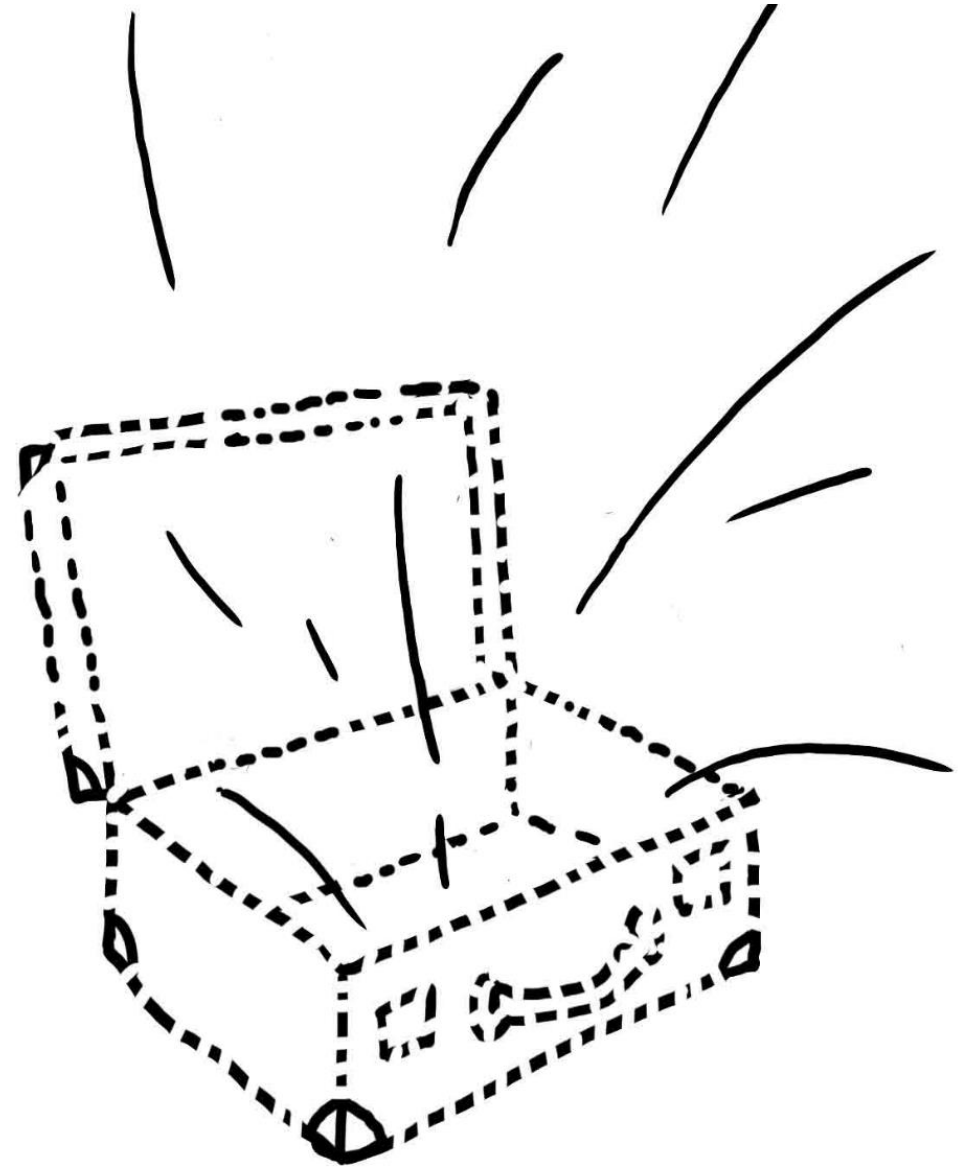
Wat helpt: Nieuwe (neurale) verbindingen maken

“TSO is geen sausje over het onderwijs maar de marinade van je onderwijs. Alle elementen van je onderwijs moeten er mee doordrenkt zijn.”

Wat helpt: 'opnieuw inpakken'

Hoe kunnen we de koffer opnieuw inpakken met positieve overtuigingen en verwachtingen?

Wat helpt:

- Grenzen stellen
- Hoge verwachtingen blijven houden
- Samen een taal ontwikkelen
- Focussen op verminderen van stress i.p.v. verminderen van probleemgedrag

Wat helpt: Om een co-regulator te zijn, is het belangrijk om

- mindful te zijn (bewust van wat er in jezelf en in de situatie gebeurt);
- aan te sluiten bij de gevoelens en gedachten die onder het gedrag van een kind liggen
- op je non-verbale communicatie en toon te letten.

Wat
helpt:
Taal is de
sleutel.

- Benoem emoties: 'Ik zie dat je...'
- Spiegel emoties: benoem gedrag waaraan je de emotie afleest

Wat helpt: Taal is de sleutel.

Reacties van leerkrachten met de opvatting: 'Dit kind kiest ervoor om zicht te misdragen.'	Reacties van leerkrachten met de opvatting: 'Dit kind voelt zich onveilig en heeft zijn gedrag niet onder controle.'
'Zo moeilijk is het niet!'	'Ik wil je begrijpen hoe moeilijk dit voor je is.'
'Je bent inmiddels oud genoeg om dit te snappen.'	'Je hoeft dit niet in je eentje te kunnen, laat mij je helpen.'
'Je doet zo overdreven.'	'Ik wil graag naar je luisteren.'
'Je moet leren om dit zelfstandig te doen.'	'Laten we het opdelen in stappen, zodat het je gaat lukken.'
'Dat had je echt nooit mogen doen.'	'Soms gebeuren er dingen zonder dat je dat wilt hé?'
'Jij moet je gedragen, want je zit in de klas.'	'Ik wil je helpen, zodat je je veiliger voelt in de klas.'

Wat helpt: Emotieregulatie, sleutel tot succes

- Leren stress te verlagen
- Begrijpen emoties (en hun invloed)
- Emotietaal hebben
- Leren reguleren (GGG schema, 5 G schema) van gedrag
- Problemen leren oplossen

• **Nodig: volwassene als co-regulator**

Connect before correct

Wat de leerling nodig heeft

Rustige klas/ kalme docent

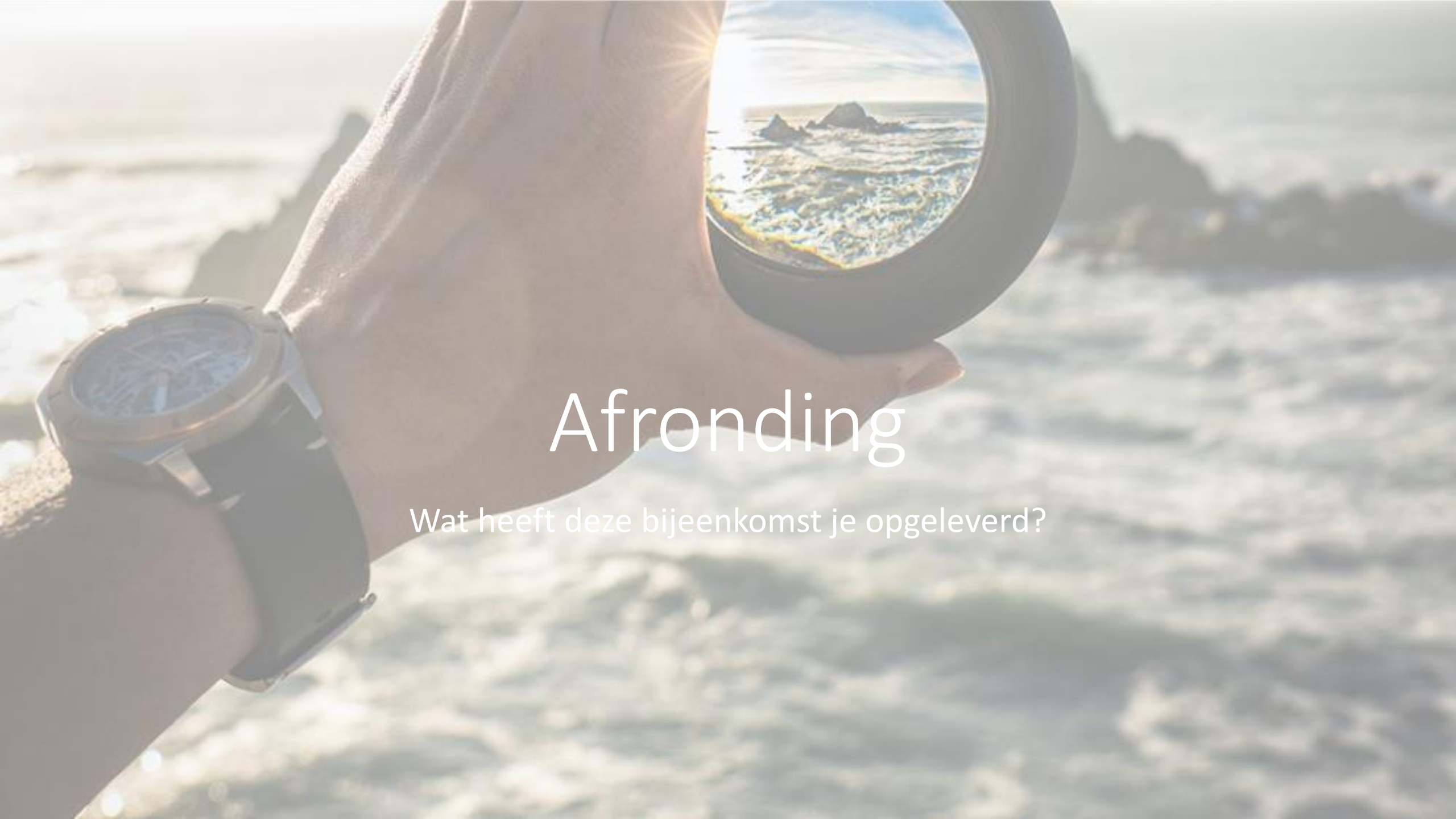
- Weinig prikkels
- Ruimte om te ontladen
- Kleine haalbare stapjes (opdracht opdelen)
- **Een professional die laat merken dat je er toe doet!**

En vooral...
zorg goed
voor jezelf.

Vergroot je eigen veerkracht door:

- Sociale steun
- Zelfkennis
- Zelfzorg
- Evenwichtige klassensamenstelling
- Scholing, deskundigheidsbevordering, coaching, supervisie, intervisie

A close-up photograph of a person's hand holding a magnifying glass over the ocean. The hand is wearing a black compass watch. The magnifying glass shows a detailed view of the ocean waves and a rocky coastline in the distance. The background is a blurred view of the ocean and a rocky shore under a bright sky.

Afronding

Wat heeft deze bijeenkomst je opgeleverd?

A large, illuminated, stylized letter 'S' with a circular element, featuring several bright lights. The letter is a light beige color with a dark brown outline. It is set against a dark blue background. The letter is illuminated from within, and there are several small, bright, starburst-like lights on its surface. A circular element is attached to the left side of the letter. The word 'Afsluiting' is written in white text across the middle of the letter.

Afsluiting

evaluatie

Evaluatie Onderwijsnetwerk 20 mei
2025

- Vul de evaluatie in en maak kans op het boek
- ‘Kapitein Mo en Co; De Drie Kleurenpet’ !